

KORT VERSLAG VAN DE GEcombineerde BIJEENKOMST VAN DE BEIDE GROEPEN VAN VERTEGENWOORDIGERS VAN EEN AANTAL POLITIEVERBINDINGEN, GEHOUDEN OP 26 JUNI 1962 TE 's-GRAVENHAGE

Aanwezig zijn:

Als bijzonder genodigde:

de Directie Politie.

, Directeur-Generaal van

Van de Politieverbindingen:

- Velsen
- Delft
- Arnhem
- Haarlem
- Amsterdam
- Rotterdam
- Kon.Marechaussee 's-Gravenhage
- Dordrecht
- Emmen
- Kon.Marechaussee 's-Gravenhage
- Nijmegen
- R.P. Winschoten
- Haarlem
- Amsterdam
- Rotterdam
- R.P. Amsterdam
- Enschede
- Deventer
- Vlaardingen
- Heerlen
- Zaandam
- Rotterdam
- Schiedam
- Velsen
- Eindhoven
- Eindhoven
- Arnhem
- Enschede
- 's-Gravenhage
- Utrecht
- 's-Gravenhage
- Groningen

Van de B.V.D.:

- Mr. J.S. SINNINGHE DAMSTÉ (Voorzitter), J.G. CRABBENDAM,
- Mr. P.G.H. van DOEVEREN,
- Drs. A. KUIPERS,

Onderwerp van bespreking: "Het ontwerp richtlijnen inzake het verstrekken van politieke antecedenten door de politie aan derden".

Alle deelnemers hebben dit ontwerp met bijbehorende bijlagen van te voren toegezonden gekregen.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, als voorzitter, drukt in enkele woorden zijn spijt uit dat het hoofd Afdeling Politie van de Directie Openbare Orde en Veiligheid, , verhinderd is aan deze vergadering deel te nemen, als ook de Voorzitter van de Werkcommissie, de heer

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ schetst met enkele woorden het ontstaan van de Commissie en legt er de nadruk op dat de Commissie zich tot taak heeft gesteld slechts "richtlijnen" en geen bindende voorschriften, te ontwerpen.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ verzoekt Dr. , als vervanger van de heer , een toelichting te willen geven op dit ontwerp richtlijnen. De heer verwijst naar het door de heer als inleider van de vergadering van december 1961 gestelde, toen deze een historisch overzicht gaf van de totstandkoming van de Werkcommissie. Voorts brengt hij dank aan de niet aanwezige Voorzitter voor de prettige wijze waarop deze de werkvergaderingen heeft geleid en betuigt tevens zijn dank aan Mr. SINNINGHE DAMSTÉ voor de gastvrijheid die de werkcommissie bij de B.V.D. heeft mogen genieten en aan de secretaris van de Werkcommissie, , voor de door hem verrichte werkzaamheden.

De Commissie stelde zich ten doel, zoals bij de eerste vergadering werd geformuleerd, door een samenbundeling van meningen tot een gemeenschappelijk standpunt te komen. Het heeft nimmer in de bedoeling gelegen een gedetailleerd "voorschrift" samen te stellen, maar slechts een algemeen te volgen gedragslijn aan te geven. De Commissie hoopt dat deze richtlijnen een normatieve werking zullen hebben. Uitgegaan is van de gedachte, dat steeds het belang van het individu moet worden afgewogen tegen de belangen van de gemeenschap. Hierbij heeft zij een viertal principes gehanteerd, t.w.:

Als eerste principe de stelling dat het gebruik van politieke antecedenten zoveel mogelijk dient te worden beperkt. Dit is vastgelegd in punt 2.

Als tweede principe geldt: bij het verstrekken van politieke antecedenten dient een zo groot mogelijke zorgvuldigheid te worden betracht.

Als derde principe: bij het verstrekken van politieke antecedenten moet groter aandacht worden besteed aan de beveiliging van deze gegevens en de bronnen.

Als vierde principe: verouderde gegevens dienen in beginsel te worden verwaarloosd.

Doelbewust is niet in deze richtlijnen opgenomen het verstrekken van politieke antecedenten t.b.v. het handhaven van de openbare orde, alsmede de bescherming van de bonafide vakbonden tegen communistische infiltratie. De werkcommissie had nl. de opdracht haar gedachten slechts te laten gaan over de verhouding tussen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten enerzijds en de bij de beveiliging betrokken buitenwereld anderzijds.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ dankt Dr. [] voor zijn toelichting. Hierna wordt besloten alvorens het ontwerp puntsgewijs in discussie te brengen, de vergadering de gelegenheid te geven algemene opmerkingen te maken.

De heer [] vraagt of het niet beter is de tekst onder I sub 2 ~~te~~ te wijzigen, dat de daarin voorkomende zinsnede: "inlichtingen- en veiligheidsdiensten van de centrale of plaatselijke Overheid" vervangen wordt door een opsomming van de in het K.B. van 8-8-49 vermelde inlichtingen- en veiligheidsdiensten, benevens de zinsnede "en die diensten die deel uitmaken van de politieverbindingen". Als toelichting merkt de spreker op, dat uit de oorspronkelijke tekst kan worden gelezen, dat de Grensveiligheidsdienst van de Koninklijke Marechaussee onder de categorie derden moet worden begrepen.

De heer [] antwoordt hierop, dat het zeker niet de bedoeling is de Grensveiligheidsdienst te doen rekenen tot de categorie "derden", in de betekenis daaraan onder I sub 2 gegeven.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ bevestigt dit. Er bestaat geen bezwaar tegen dit buiten twijfel te stellen.

De heer [] meent dat de betreffende zin gehandhaafd dient te worden met het oog op de toekomst, indien de kring van de "niet-derden" uitgebreid wordt. Een nominatieve opsomming zou bij een toekomstige uitbreiding een wijziging in de richtlijnen vereisen. Na deze algemene opmerkingen, gaat Dr. [] over tot puntsgewijze behandeling.

Art. I: geen opmerkingen

Art. II: geen opmerkingen

Art. III:

De heer [] vraagt of het niet wenselijk is, de stelling genoemd op pagina 2 van de toelichting en in de inleiding van Dr. [], dat het verstrekken van politieke gegevens m.b.t. het handhaven der openbare orde buiten beschouwing is gebleven, impliciet op te nemen als punt in de richtlijnen.

De heer [] geeft in zijn antwoord te kennen, dat deze richtlijnen alleen het verstrekken van politieke antecedenten over personen trachten te regelen. M.b.t. het handhaven der openbare orde zullen veelal geen politieke antecedenten van personen worden verstrekt, maar meer politieke gegevens van algemene aard.

Art. IV:

De heer [] vestigt er m.b.t. art. IV sub 3 f de aandacht op, dat personen die hun vacatiebonnen bij E.V.C.- of Centrumkantoren verzilveren, beslist niet communistisch georiënteerd behoeven te zijn.

De heer [] bevestigt dit en merkt op dat dit gegeven juist daarom in deze categorie is opgenomen.

Drs. KUIPERS licht toe dat dit feit zich zelden voordoet, daar de communistisch georganiseerde werknemers veelal hun vacatiebonnen verzilveren bij de kantoren van bonafide vakbonden. Slechts in enkele plaatsen heeft de bonafide vakbeweging het verzilveren van vacatiebonnen aan een E.V.C.- of Centrumkantoor toegestaan. Daar kunnen dan ook niet-communisten komen.

vraagt of nog een onderzoek naar de extremistische gezindheid van een persoon moet geschieden, indien de mutatie in het gestelde onder art. IV sub 3 punt a, c en e bij herhaling is geconstateerd.

De spreker is van mening, dat dan de conclusie gerechtvaardigd is dat de politieke gezindheid van de betrokkene als communistisch moet worden aangemerkt.

De heer CRABBENDAM merkt op dat in dergelijke gevallen een onderzoek gewenst is.

Drs. KUIPERS legt er nogmaals de nadruk op dat een gedetailleerde regeling in deze richtlijnen niet werd beoogd. Het regelmatig ontvangen van een extremistisch orgaan, b.v. "De Waarheid", zou wellicht kunnen duiden op een communistische georiënteerdheid. Daarentegen betekent ontvangst van een medisch bulletin "Nederland-U.S.S.R.", door een arts, zelden dat deze communistisch georiënteerd is. De praktijk wijst uit dat bij het herhaaldelijk constateren van deze feiten een onderzoek door de betrokken instantie wordt ingesteld en dat dit ook aanbeveling verdient.

Slechts indien een reeks van feiten uit de verschillende rubrieken genoemd onder IV sub 3 beschikbaar zou zijn, zou wellicht een conclusie zonder onderzoek kunnen worden bereikt. Een dergelijke toestand doet zich bijna nooit voor, zodat voor dit geval geen speciale richtlijn is opgesteld.

De heer _____ stelt de vraag waarom de C.P.N.-verkiezingsaffiches c.q. raambiljetten niet in deze opsomming zijn opgenomen. De heer KUIPERS wijst in zijn antwoord op de bekende circulaire m.b.t. de C.P.N.-verkiezingsaffiches en vestigt de aandacht op de grote risico's die aan dit gegeven zijn verbonden. In het verleden zijn bij de constatering van dit gegeven zeer vele vergissingen begaan. De praktijk leert dat de waarneming direct gevolgd dient te worden door een nader onderzoek. Pas dan kan dit gegeven van belang blijken. Bedoelde B.V.D.-circulaire moet t.z.t. in overeenstemming worden gebracht met de richtlijnen.

De heer _____ merkt op dat hij m.b.t. punt e van deze rubriek daarin mist de categorie adverteerders in de extremistische organen. De heer _____ meent dat deze als cliënten in punt e bedoeld zijn. De heer KUIPERS stelt voor om de suggestie van de heer _____ over te nemen en in punt e de adverteerders in extremistische organen als aparte categorie te vermelden. Aldus wordt besloten.

De heer _____ mist in de opsomming van a tot i van art. IV sub 3 de categorie abonné's op de bulletins van de Russische Ambassade. De heer KUIPERS stelt dat in dit ontwerp geen limitatieve opsomming van gegevens van twijfelachtige aard is bedoeld. De heer _____ stelt hierop aansluitend voor achter de zinsnede "tot deze gegevens wordt gerekend" de afkorting "onder meer" op te nemen. Aldus wordt besloten.

Art. V:

De heer _____ meent dat niet voldoende duidelijk omschreven staat in welke gevallen de verjaarsregeling toegepast moet worden en in welke gevallen niet.

De heer _____ stelt dat het dan goed zal zijn de toelichting op dit artikel uit te breiden.

Art. VI: geen opmerkingen.

Het waardecijfer 6 zal kunnen worden gebruikt indien de waarde niet kan worden vastgesteld.

De heer stelt voor een en ander in de toelichting op te nemen.

Dr. vraagt nog aandacht voor het gestelde in art. VIII sub 3. Dit vereist van de I.D.-en dat bij het verstrekken van gegevens de ontvanger steeds gewezen moet worden op de betekenis van de gebruikte evaluatiecode.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt dat met de invoering van de voorgestelde evaluatiecode de B.V.D.-evaluatiecode, die enige jaren geleden is ingevoerd, zal komen te vervallen.

De heer vraagt wat de Commissie bedoeld heeft met de in de eerste alinea van pagina 6 van de toelichting gebruikte term: "ondergeschikt ambtenaar".

De heer CRABBENDAM meent dat bedoeld overleg moet worden voorbehouden aan een ambtenaar die over voldoende onderscheidingsvermogen beschikt.

De heer merkt op dat dit bij het Korps Rijkspolitie moeilijk ligt, daar de functie van Districtsinlichtingenrechercheur niet altijd met de adjudantsrang wordt gewaardeerd.

Geen opmerkingen meer aan de orde zijnde, geeft Dr. het woord terug aan Mr. SINNINGHE DAMSTÉ. Deze brengt, mede namens de vergadering dank aan de heer voor diens leiding bij de discussies en aan de Commissie voor het verrichten van het vele goede werk. Tevens dankt hij de discussianten voor hun waardevolle opmerkingen.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt voor, nu deze kring accoord gaat met dit geamendeerde ontwerp, dit terug te geven aan de Werkcommissie met verzoek de eindredactie van de richtlijnen op te stellen, rekening houdende met de in de vergadering gemaakte opmerkingen. Deze Commissie zal tevens een passende toelichting verzorgen, verdeeld in een algemeen deel en een artikelsgewijze toelichting. Daarna zullen de richtlijnen met de annexen toegezonden worden aan de Minister van Binnenlandse Zaken met het voorstel de richtlijnen via de Commissarissen van de Koningin te doen toekomen aan de Burgemeesters van gemeenten met gemeentepolitie. Voor wat betreft de toezending aan de Rijkspolitie zal overleg moeten worden gepleegd met de Minister van Justitie.

In antwoord op een in een der vorige vergaderingen door de heer gestelde vraag in hoeverre de vijfdaagse werkweek voor de I.D.-en problemen met zich mede heeft gebracht, merkt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ het volgende op.

Tijdens de vorige vergadering werd bij de behandeling van het vreemdelingenprobleem reeds door de verschillende sprekers gewezen op het tekort aan personeel en de consequenties van de vijfdaagse werkweek. Ook voor het I.D.-werk zijn er al aanwijzingen dat dit daaronder te lijden heeft. Het administratief-technische I.D.-werk vindt weliswaar volledig doorgang, maar hier en daar komt het dieptewerk, de z.g. operationele I.D.-werkzaamheden, toch wel in gedrang.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt nadrukkelijk vast, dat in de bekende taakverdeling tussen B.V.D. en I.D. de operationele werkzaamheden tot de taak van de I.D. worden gerekend.

De B.V.D. verleent nodig zoveel mogelijk steun. De sectie van de heer [redacted] en bekend. De B.V.D. zal, daar waar de I.D. er niet toe komt operationele werk zelf ter hand te nemen, genoodzaakt deze taak over te nemen. Er wordt op gerekend dat de betrokken I.D. dit optreden van de B.V.D. niet als expansie zal zien. Het operationele werk is van groot belang en moet voortgang vinden. Het spreekt vanzelf dat:

- a) slechts daar door de B.V.D. zal worden gewerkt waar de betrokken I.D. het niet doet en
- b) niet eerder begonnen zal worden dan nadat met de betrokken I.D. contact is opgenomen.

Tot besluit van deze vergadering bepaalt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, in overleg met de aanwezigen, de datum van de eerstvolgende bijeenkomst voor de 1e groep op 20 september en voor de 2e groep op 18 september 1962.

augustus 1962